

PREZYDENT MIASTA PIŁY

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW POWOJSKOWYCH
NA TERENIE MIASTA PIŁY**

AKTUALIZACJA

PROJEKT

PIŁA – SIERPIEŃ 2009

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW POWOJSKOWYCH
NA TERENIE MIASTA PIŁY**

AKTUALIZACJA

PROJEKT

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PIŁY
Z DNIA 2009 ROKU

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO W MIEŚCIE	8
1.1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	8
1.2. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	13
1.3. MIESZKALNICTWO.....	16
1.4. STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	16
1.5. SPOŁECZEŃSTWO	23
1.5.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA MIESZKANCÓW MIASTA	23
1.5.2 RYNEK PRACY I SKALA BEZROBOCIA.....	25
1.6. DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ	28
1.6.1 OŚWIATA	28
1.6.2 KULTURA	30
1.6.3 SPORT.....	32
1.6.4 POMOC SPOŁECZNA.....	32
1.6.5 STAN BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	34
1.6.6 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	37
1.6.7 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	38
1.7. GOSPODARKA.....	38
1.7.1 STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PROWADZONEJ W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA	38
1.7.2 SEKTORY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I ZATRUDNIENIE W DANYCH SEKTORACH	38
1.7.3 PODSTAWOWE BRANŻE GOSPODARKI	39
1.7.4 NAJWAŻNIEJSZE PODMIOTY GOSPODARCZE I ZATRUDNIENIE W NAJWIĘKSZYCH ZAKŁADACH W MIEŚCIE.....	41
1.7.5 ZESTAWIENIE PROBLEMÓW DO ROZWIĄZANIA NA OBSZARZE, WYNIKAJĄCYCH Z DOKONANEJ ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO	42
ANALIZA SWOT DLA MIASTA PIŁY.....	42
2 NAWIĄZANIA DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH POLITYKĘ ROZWOJU MIASTA, POWIATU, WOJEWÓDZTWA.....	47
2.1 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	48
2.2 WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007 - 2013	48
2.3 PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI NA LATA 2007 - 2013.....	49
2.4 STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU PIŁSKIEGO NA LATA 2007 – 2015	50
2.5 STRATEGIA ROZWOJU MIASTA PIŁY NA LATA 2005 - 2015	50
2.6 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PIŁY	52
2.7 MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	53
2.8 TERENY NIEZABUDOWANE	55
3 ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY	57
3.1 UZASADNIENIE PODJĘCIA REWITALIZACJI.....	58
3.2 ANALIZA SWOT DLA OBSZARÓW POWOJSKOWYCH	61
3.3 OKRES REALIZACJI PROGRAMU.....	62
3.4 WYBÓR I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	62
3.4.1 LOTNISKO	65
3.4.2 REJON LOTNISKA	67
3.4.3 REJON ULIC PODCHORAŻYCH – BYDGOSKIEJ.....	69
3.4.4 POLIGON – REJON ULIC: BYDGOSKIEJ – WAWELSKIEJ.....	72
3.4.5 REJON ULIC: ŚNIADECKICH - AL. POWSTAŃCÓW WLKP.....	74
3.4.6 REJON UL. KOSSAKA I AL. POWSTAŃCÓW WLKP.....	76
3.4.7 REJON WĘZŁA PIŁA - PODLASIE.....	78
3.5 LOKALIZACJA PROJEKTÓW W RAMACH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	80
3.6 OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW UJĘTYCH W PROGRAMIE REWITALIZACJI NA ŚRODOWISKO.....	83

3.7	PROJEKTY NA OBSZARACH OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ.....	84
3.8	OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ.....	97
4	PLAN FINANSOWY PROJEKTÓW.....	98
5	SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU.....	109
6	MONITOROWANIE I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	110

PROJEKT

WSTĘP

Lokalny program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły - Aktualizacja jest wieloletnim programem działań w sferze przestrzeni, społeczeństwa i gospodarki mającym na celu stworzenie warunków dla rozwoju zdegradowanych i zagrożonych marginalizacją obszarów powojсковych. W opracowaniu przedstawiono diagnozę stanu istniejącego i analizę SWOT dla miasta Piły, założenia metodologiczne programu, charakterystykę rewitalizowanych terenów i analizę SWOT dla obszarów powojсковych, omówiono system wdrażania programu, wskazano przewidywane efekty procesu rewitalizacji w sferach przestrzennej, gospodarczej i społecznej, monitorowanie oraz aktualizację lokalnego programu rewitalizacji.

Podstawy prawne

Opracowanie *Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły* zainicjowała podjęta na wniosek Prezydenta Miasta Piły Uchwałą Nr XVIII/227/04 Rady Miasta Piły z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania Programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły i powołania Komisji do spraw rewitalizacji obszarów powojсковych oraz ustalenia jej składu osobowego (zm. Uchwałą Nr XLI/504/05 Rady Miasta Piły z dnia 29 listopada 2005 roku). Do zadań komisji należało opiniowanie Programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły, rekomendowanie go Radzie Miasta Piły do przyjęcia uchwałą oraz prowadzenie monitoringu wdrażania i ocena procesu wdrażania Programu.

W celu realizacji ww. Uchwały Prezydent Miasta Piły Zarządzeniem Nr 303/2004 z dnia 22 marca 2004 roku powołał Pełnomocnika ds. rewitalizacji obszarów powojсковych koordynującego przygotowanie programu rewitalizacji oraz Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji obszarów powojсковych.

Prace nad lokalnym programem rewitalizacji prowadzono w 2004 roku z uwzględnieniem trybu proponowanego w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego - Uzupełnienie Programu - dokument przyjęty przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia 2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

Uchwałą Nr XXIV/275/04 Rada Miasta Piły w dniu 31 sierpnia 2004 roku przyjęła Lokalny program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły.

W latach 2004 – 2006 na wniosek podmiotów prowadzących działania rewitalizacyjne, program był dwukrotnie zmieniany w zakresie ujętych w nim projektów

- Uchwałą Nr XXXVI/455/05 Rady Miasta Piły z dnia 30 sierpnia 2005 roku,
- Uchwałą Nr XLIX/591/06 Rady Miasta Piły z dnia 30 maja 2006 roku.

Niniejszy *Lokalny program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły* jest aktualizacją dokumentu opracowanego i przyjętego do realizacji przez Radę Miasta Piły w 2004 roku.

Uchwałą Nr XVII/198/07 Rady Miasta Piły z dnia 18 grudnia 2007 roku powołano i ustalono skład osobowy Zespołu opiniującego do spraw rewitalizacji obszarów powojсковych, do którego należy opiniowanie Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły, rekomendowanie go Radzie Miasta Piły do przyjęcia uchwałą oraz prowadzenie monitoringu i oceny procesu wdrażania Programu.

Konieczność aktualizacji *Programu* ma związek z nowymi i planowanymi do realizacji działaniami na terenach powojсковych oraz potrzebą dostosowania dokumentu do okresu programowania Unii Europejskiej lata 2007 – 2013. Podjęte nad programem prace spotkały się z zainteresowaniem mieszkańców. W wyniku przeprowadzonych konsultacji i zgłoszonych uwag, po analizie wszystkich terenów powojсковych na terenie miasta wyznaczono kolejne dwa obszary problemowe.

Metodologia

Lokalny program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta jest kompleksowym, wieloletnim programem działań w sferze przestrzeni, społeczeństwa i gospodarki na zróżnicowanych obszarach powojсковych w mieście Piły, zmierzający do zapewnienia zrównoważonego rozwoju i wyprowadzenia obszarów powojсковych z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Program zapewnia podejście zintegrowane gwarantujące jednocześnie powiązanie kwestii działalności gospodarczej, usług publicznych, struktury społecznej, środowiska naturalnego, transportu miejskiego i umożliwiające trwały rozwój społeczności miejskiej.

Wiodące zagadnienia jakie obejmuje niniejszy program rewitalizacji:

1. Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów.
2. Planowane działania na poszczególnych obszarach.
3. Planowane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.
4. Plan finansowy rewitalizacji.
5. System okresowej aktualizacji Programu.
6. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Przystępując do opracowania programu uwzględniono główne warunki powodzenia programów rewitalizacji, do których zalicza się między innymi¹:

- aktywną obecność różnego typu inwestorów,
- dobrowolność przystępowania do programu,
- właściwą skalę działań i autonomię jednostki zarządzającej - operatora przekształceń,
- elastyczność i pragmatyzm w konkretnych realizacjach przy jednoczesnym zachowaniu przyjętej strategii działań,
- przygotowanie i mobilizację wszystkich partnerów instytucjonalnych: banków, organu wykonawczego miasta, inwestorów budowlanych, Agencji Mienia Wojskowego, publicznych i prywatnych właścicieli terenów i budynków, stowarzyszeń lokalnych, itd.,
- wprowadzenie planowanych zamierzeń do programu regionalnego dla zapewnienia finansowania publicznego,
- zaprogramowanie lokalnych instrumentów pomocy dla inwestowania w dziedzinie infrastruktury, działań budowlanych jak remonty, dobudowy, rozbudowy, adaptacje, itp.,
- przygotowanie programów rozwoju gospodarczego, np. w dziedzinie przywrócenia lub rozwoju sektorów usług, handlu, czy też drobnej przedsiębiorczości.

Tworząc niniejszy program zespół projektowy stanął przed koniecznością wypracowania wymaganych scenariuszy organizacyjnych i finansowych. Odstąpiono jednakże od ich opracowania zakładając, że podmioty działające na obszarach powojсковych, bardzo zróżnicowane organizacyjnie i prawnie, realizujące swoje cele na różnych płaszczyznach życia społecznego i gospodarczego, finansować będą swoje zamierzenia z wielu źródeł. Przyjęto, że zaktualizowany *Lokalny program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły* będzie w latach 2009 – 2015 jednym z głównych dokumentów zarządzania rozwojem na terenach miejskich opuszczonych przez wojsko, a ujęte w nim zamierzenia rewitalizacyjne będą znacząco oddziaływać na poprawę atrakcyjności miasta Piły oraz sprzyjać jej zrównoważonemu rozwojowi.

Program rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły ma charakter dynamiczny i tworzony jest na trzech podstawowych poziomach:

Poziom 1 - klasyczny program rewitalizacji konkretnego obszaru powojсковego, obejmujący działania techniczne, takie jak remonty, dobudowy, nadbudowy, poprawę funkcjonalną i estetyczną

¹ K. Skalski, Rewitalizacja a aktywizacja regionu, URBANISTA Nr 3/03, s. 24-25.

przestrzeni publicznych oraz działania na rzecz rozwoju handlu i usług dla mieszkańców rewitalizowanych terenów.

Poziom 2 - tworzenie w partnerskim porozumieniu zainteresowanych instytucji frontu prac dla bezrobotnych mieszkańców Piły w obszarze na przykład robót publicznych czy pracy chronionej w budownictwie.

Poziom 3 - Szeroka współpraca jako warunek sukcesu - u podstaw przygotowania niniejszego programu rewitalizacji leży zainicjowana przez Radę Miasta szeroka współpraca i uzyskanie konsensusu wielu partnerów ekonomicznych i społecznych.

W roku 2006 przeprowadzono ocenę realizacji lokalnego programu rewitalizacji, informację w tej sprawie przedstawiono Radzie Miasta Piły na sesji w maju 2006 roku. W celu aktualizacji dokumentu *Programu* przeprowadzono analizę zapisów *Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojkowych* oraz zebranych informacji na temat obszarów problemowych i planowanych działaniach, w tym z podmiotami zainteresowanymi rewitalizacją obszarów powojkowych.

Prace nad aktualizacją programu rewitalizacji podjęto w 2008 roku. Przeprowadzono ją kierując się projektem *Wytycznych Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Beneficjentów Działania 4.2 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojkowych” w zakresie podejmowania działań rewitalizacyjnych*, a następnie projektem *Wytycznych w zakresie zasad opracowania i oceny Zintegrowanych Planów Rozwoju Obszarów Miejskich w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*. Sposób i tryb opracowania niniejszego dokumentu spełniają kryteria zwarte w ww. wytycznych, co nadaje mu rangę *Zintegrowanego Planu Rozwoju Obszarów Miejskich*.

Program zaktualizował Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji obszarów powojkowych przy udziale wszystkich podmiotów zainteresowanych zagadnieniami rewitalizacji. Prace koordynował Pełnomocnik ds. rewitalizacji obszarów powojkowych. Aktualizacja Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojkowych na terenie miasta Piły została opracowana z szerokim udziałem społecznym. Na internetowej witrynie miasta oraz na urzędowej tablicy ogłoszeń przedstawiono do pobrania karty projektu, które po wypełnieniu przez potencjalnych projektodawców stały się podstawą do umieszczenia w niniejszym programie. Zwrócono się także indywidualnie, drogą korespondencyjną oraz na spotkaniach roboczych, do podmiotów ujętych w pierwotnej wersji Programu oraz deklarujących zainteresowanie udziałem w zaktualizowanej wersji dokumentu.

Projekt programu po aktualizacji przedstawiono do zaopiniowania Zespołowi opiniującemu do spraw rewitalizacji obszarów powojkowych, w składzie którego są przedstawiciele Rady Miasta Piły, Prezydenta Miasta Piły, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Oddziału Terenowego Agencji Mienia Wojskowego w Gorzowie Wlkp., Pilskiej Izby Gospodarczej, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pile, Pilskiego TBS Sp. z o.o. w Pile. Projekt *Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojkowych na terenie miasta Piły - Aktualizacja* został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół opiniujący do spraw rewitalizacji obszarów powojkowych oraz rekomendowany Radzie Miasta Piły do przyjęcia uchwałą.

Spełniony został społeczny aspekt opracowania programu rewitalizacji².

² Praca zbiorowa pod redakcją Witolda Sartoriusa, Wdrażanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Polsce. Rezultaty niemiecko – francuskiego projektu doradczego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w Polsce, Warszawa 2005

1. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO W MIEŚCIE

W analizie stanu istniejącego wykorzystano informacje zawarte w programach rozwojowych miasta, ogólnodostępne dane statystyczne oraz elementy diagnozy stanu istniejącego opracowane na potrzeby aktualizacji dokumentu strategii rozwoju miasta Piły przez IBC Group International Business Consulting Group z Warszawy.

1.1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

OCENA MOŻLIWOŚCI I UWARUNKOWAŃ ROZWOJU I PRZEKSZTAŁCENÍ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miasto Piła leży w Północnej Wielkopolsce nad rzeką Gwdą. Do końca 1998 roku stolica województwa pilskiego. Obecnie siedziba powiatu ziemskiego. Główny ośrodek gospodarczy i kulturalny Północnej Wielkopolski.

Uwarunkowania przyrodnicze i stan zagospodarowania determinują w bardzo wysokim stopniu możliwości rozwoju przestrzennego miasta. Prawie 60 % stanowią obszary prawnie chronione (wody i lasy). Dużą powierzchnię zajmują też tereny zalewowe Gwdy i Noteci. Dolina Gwdy stanowi też główny korytarz przewietrzania miasta i korytarz zapewniający ciągłość ekologiczną szerszej przestrzeni. 12 % zajmują ogrody działkowe, w dużym stopniu zlokalizowane na obszarach torfowych, wykluczających przeznaczenie pod zabudowę. Powyższe uwarunkowania stanowią bezwzględną i trwałą barierę rozwoju miasta. Jedno z istotnych ograniczeń, jakim była strefa hałasu lotniska wojskowego, znacznie łagodnieje, gdyż samoloty cywilne powodują mniejsze natężenie hałasu.

Tereny zabudowane są w małym stopniu podatne na przekształcenia.

Z punktu widzenia rozwoju miasta można wyróżnić trzy podstawowe kategorie terenów:

- tereny zainwestowania miejskiego mogące podlegać przekształceniom, w tym zagęszczeniom bądź restrukturyzacji (zmianie funkcji);
- tereny dotychczas niezabudowane przydatne do zainwestowania miejskiego (zabudowy);
- lasy i inne tereny wykluczone spod zabudowy, mające stanowić na trwałe tzw. system terenów otwartych miasta, układ ekologiczny.

Do pierwszej z powyższych kategorii należą zwłaszcza tereny powojkowe, już podlegające przekształceniom na: usługi (w tym zwłaszcza szkolnictwo), częściowo mieszkalnictwo oraz różne formy działalności gospodarczej (szczególnie w rejonie lotniska, w tym zmiana funkcji obiektów na składowo-magazynowe). Do tej kategorii należą też tereny pozyskiwane wskutek likwidacji fizycznej niektórych funkcji i elementów zagospodarowania (np. wyburzenia niektórych obiektów przemysłowych). Do tej kategorii należą też uzupełnienia o brakujące elementy struktury, np. komunikacyjne (w tym parkingi) oraz z zakresu infrastruktury społecznej, w tym uzupełnianie o usługi podnoszące poziom ośrodków usługowych³.

Ostatnia z powyższych kategorii w największym stopniu wpływa na:

- poprawę warunków zamieszkania (rozwęszczenie mieszkań, wzrost samodzielności zamieszkiwania przez gospodarstwa domowe), możliwości wzrostu demograficznego miasta,
- rozwój gospodarczy miasta (nowe tereny działalności gospodarczej).

Mimo wskazanych uprzednio silnych determinant, ograniczeń i barier rozwoju przestrzennego miasta, Piła posiada tereny rozwojowe predysponowane zarówno dla rozwoju mieszkalnictwa, jak i dla lokalizacji działalności gospodarczych.

W dotychczasowych opracowaniach studialnych⁴ chłonność aktualnych i potencjalnych terenów mieszkaniowych szacuje się na 80 – 98 tys. mieszkańców, co zależy m. in. od tego, w jakim

³

Analiza możliwości rozmieszczenia usług handlu na obszarze miasta Piły, Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2003

⁴

Analiza możliwości rozmieszczenia usług handlu na obszarze miasta Piły, Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2003; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły, Woj. Biuro Urbanistyki i Architektury w Pile, 1995, uchwalone 23. 04. 1996 r.; Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły Zmiana studium, Miejska Pracownia Urbanistyczne, uchwała z dn. 24.01.2006 r.

stopniu będzie przebiegało rozgęszczenie obecnych zasobów, poprawiających standard zamieszkania. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły oszacowano chłonność aktualnych i potencjalnych terenów mieszkaniowych na 80 – 89 tys. mieszkańców, przy założeniu, że wszystkie tereny osiągną co najmniej minimalny wskaźnik 16,5 m² pow. użytkowej na osobę.

Jako największe przyszłe tereny dla działalności gospodarczych typu „przemysł, składy, bazy” określa się zachodnią część Osiedla Górnego (aktualny plan zagospodarowania przestrzennego), Motylewo (kilka planów zagospodarowania przestrzennego, niektóre mogą wymagać zmian dostosowujących do przebiegu drogi ekspresowej) oraz tereny po polach irygacyjnych w południowo-wschodniej części miasta.

Należy tu zwrócić uwagę, że poza rozwojem tego typu funkcji do najbardziej miastotwórczych należeć będą funkcje centrotwórcze – szeroko pojęte usługi kultury i rozrywki, finansów, doradztwa jak również usługi edukacji, zdrowia, administracji o swobodnej lokalizacji.

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta sprawiają, że w miarę wypełniania obszarów możliwych do zainwestowania pewnemu scaleniu będą ulegać rozproszone jeszcze obecnie enklawy terenów przemysłowo-składowych w zewnętrznych strefach miasta. Struktura miasta pozostanie jednak rozczłonkowana, a nowe miejsca zamieszkania i pracy powstawać będą coraz to dalej od centrum miasta. Wyjątkiem są miejsca pracy w usługach ogólnomiejskich i ponadlokalnych, które w dużym stopniu powinny powstawać w centrum, zwłaszcza w Śródmieściu.

Wyżej zasygnalizowany minus struktury przestrzennej miasta powodujący rosnącą transportochłonność (szerzej: koszty funkcjonowania miasta i jego rozwoju) nie powinny przesłaniać wielkich zalet tejże samej rozczłonkowanej struktury dla warunków ekologicznych życia w mieście i bliskości atrakcyjnych terenów rekreacyjnych. W powiązaniu z walorami krajobrazowymi doliny Gwdy, zieleni miejskiej, jak i samej zabudowy, w tym nowo powstającej, a także w powiązaniu z koncentracją ponadlokalnych usług – ofertę walorów osiedleńczych miasta można widzieć jako jeden z mocnych atutów, sprzyjających zatrzymywaniu w mieście wykształconych mieszkańców, jak też pozyskiwaniu nowych mieszkańców, w tym zamożnych i przedsiębiorczych.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW MIASTA PIŁY

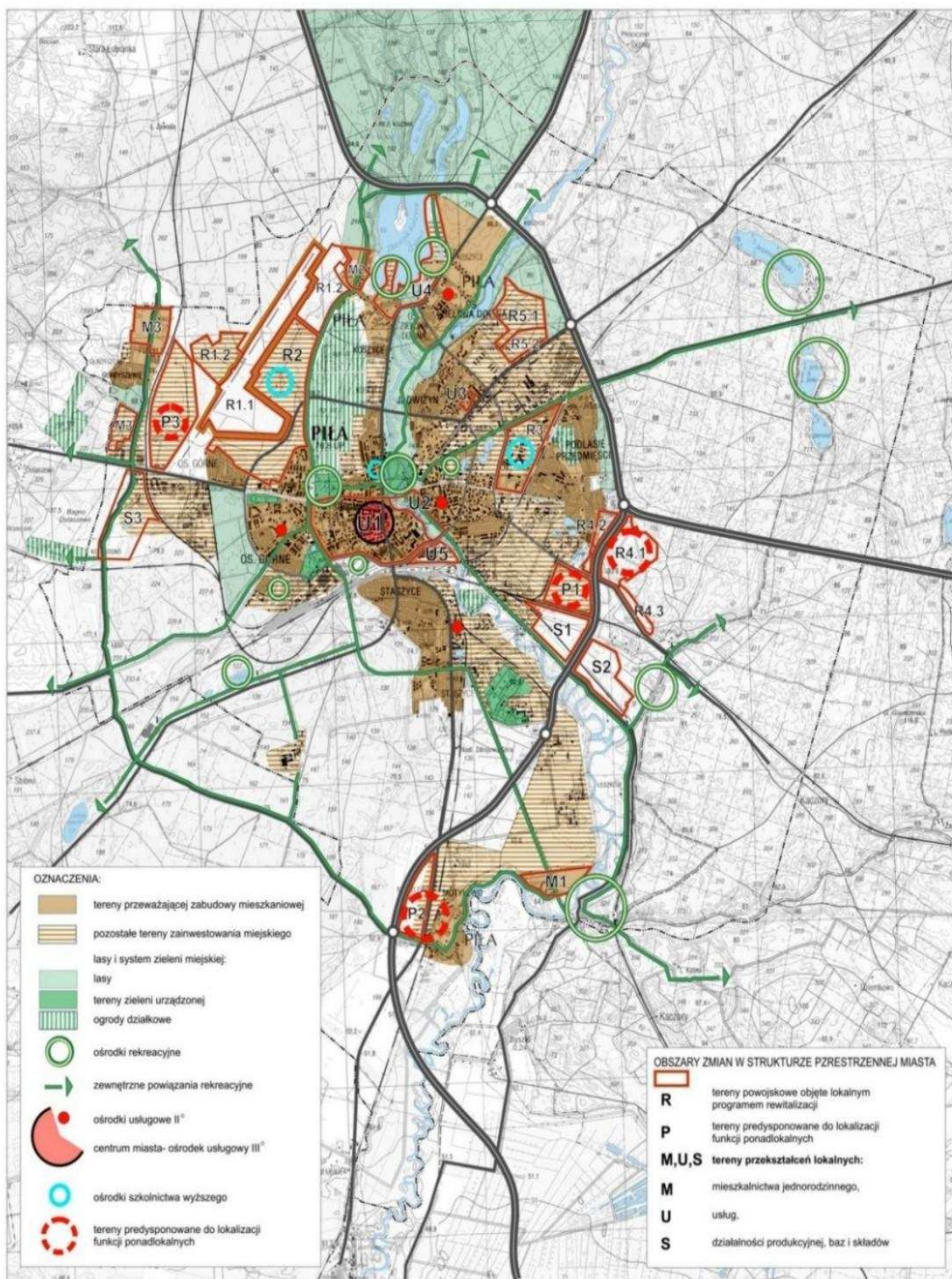
Powierzchnia miasta ogółem (ha)	10 272
Użytki rolne	1 745
Tereny osiedlowe	2 155
Tereny pod lasami i zadrzewieniami	5 323
Tereny o innym użytkowaniu	1 049

STRUKTURA TERENÓW MIASTA PIŁY WG WŁASNOŚCI

Powierzchnia ogółem miasta (ha)	10 272
Grunty Skarbu Państwa	6 951
Grunty komunalne miasta Piły	1 943
Grunty osób fizycznych	1 083
Grunty spółdzielni	107
Grunty osób prawnych	113
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	9
Grunty powiatów	38
Pozostałe grunty	37

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA MIASTA - KIERUNKI PRZEKSZTAŁCEŃ PRZESTRZENNYCH

Odnośnie miejsc wypoczynku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły stwierdza, że powinny one tworzyć system zaczynający się od wnętrza mieszkalnego, powinny towarzyszyć systemowi zieleni miejskiej, a najważniejszy element rozwoju jakościowego przestrzeni miejskiej stanowić powinno zagospodarowanie doliny Gwdy. Terenem wypoczynku będzie też teren Zalewu Koszyckiego.

UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA – SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA

W Pile nie ma miejsca na zakłady i obiekty faktycznie uciążliwe z punktu widzenia ochrony środowiska. Jest to bowiem obszar zbyt cenny pod względem szeroko rozumianych warunków geograficznych (zarówno bogactwa przyrodniczego, krajobrazowego, jak i zasobów najlepszej jakości wód podziemnych) i jednocześnie bardzo wrażliwy na zanieczyszczenia środowiska z powodu wyjątkowo niekorzystnych lokalnych warunków klimatycznych pod tym względem. Inwestycje zanieczyszczające środowisko na szerszą skalę, w dłuższym okresie czasu, spowodowałyby nieodwracalne szkody w środowisku przekładające się na olbrzymie straty gospodarcze i wyjątkowo uciążliwe i niezdrowe warunki życia mieszkańców. Już teraz pomimo tak wysokiego udziału lasów w okolicy, niwelującego zanieczyszczenia powietrza i stosunkowo niskiej emisji warunki życia są często trudne (uciążliwe zapachy, smog, hałas). Jakikolwiek emisje zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (zarówno zanieczyszczenia pyłowe i gazowe jak i hałas i wibracje) przekładają się na zwielokrotniony przez klimat i ukształtowanie terenu efekt negatywny dla środowiska i warunków życia.

Tak więc może się tu rozwijać jedynie przemysł o tzw. czystych technologiach i trzeba postawić na rozwój miasta w oparciu o wartości przyrodnicze. Jest to w ostatecznym rachunku wielka korzyść dla miasta, pomimo czasowych niedogodności. Przyszłość ośrodków miejskich w unijnej Europie należy bowiem do miast czystych o wysokich walorach ekologicznych. Piła ma zatem potężny bodziec do prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju – jeśli chce się na dłuższą metę rozwijać, nie ma innych możliwości.

Miasto pozytywnie się wyróżnia pod względem dbałości o środowisko przez władze – świadczy o tym zarówno poziom opracowań planistycznych takich jak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane w Wojewódzkim Biurze Urbanistyki i Architektury w Pile w 1995 roku (zaktualizowane w 2006 roku), jak i działania władz miasta zmierzające do jego realizacji. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że ochrona środowiska miasta ze względów w/w warunków i jednocześnie potrzeb gospodarczych, jest zadaniem bardzo odpowiedzialnym i wyjątkowo trudnym.

Postuluje się wyłączenie z zabudowy obszarów dotychczasowych terenów chronionych, lasów, doliny Gwdy, rejonów krawędzi erozyjnych i terenów dotychczasowej zieleni parkowej, jak również ogródków działkowych na wschód od lotniska, i przeznaczenie (bądź utrzymanie przeznaczenia) na miejsca wypoczynku. Jest to korzystne w dwojnasób – tereny te są bardzo potrzebne dla ochrony środowiska i prawidłowego funkcjonowania miasta, a jednocześnie problemowe dla budownictwa z powodu warunków geologiczno-inżynierskich dla posadowienia budowli.

Wzdłuż doliny Gwdy dopuszcza się ekstensywne zagospodarowanie rekreacyjne z zachowaniem jednak możliwości przemieszczania się fauny – tereny te stanowią naturalny korytarz migracji.

Należy utrzymać lub stworzyć korytarze migracyjne dla zwierząt łączące kompleksy lasów na południu z lasami na północy i wschodzie w miejscach przewężeń terenów zagospodarowania bezleśnego – na zachodzie i południu od centrum.

Należy zdecydowanie dążyć do ograniczania zabudowy o charakterze przemysłowym lub intensywnego handlu w obszarach graniczących z doliną rzeczną, udokumentowanych lub przypuszczalnych rejonów okien hydrogeologicznych, w pobliżu ujęć wody.

W obszarach graniczących z lasem, krawędziami erozyjnymi lub doliną rzecznią przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe nie należy budować obiektów wielkopowierzchniowych, wysokokubaturowych, bądź wysokich, które mogłyby zaburzyć krążenie powietrza lub powodować zaburzenia naturalnego krajobrazu.

Postuluje się wykorzystanie rekreacyjne i turystyczne Zalewu Koszyckiego. Ocenia się, że budowa małej elektrowni wodnej na zaporze nie daje się pogodzić z możliwością właściwego

wykorzystania rekreacyjnego Zalewu, jak też jest niewskazana z punktu widzenia ochrony pobliskiego rezerwatu Kuźnik. Jest też nieekonomiczna. Z powyższych względów postuluje się zaniechanie tego projektu.

Ostrzega się przed nadmiernym zainwestowaniem turystycznym obszaru zasobowego wód podziemnych w rejonie ujęcia wody w Dobrzycy oraz jezior, przede wszystkim jeziora Płotki.

Dopuszcza się ekstensywne zagospodarowanie turystyczne jezior Jeleniowego i pozostałych. Sztuczne jeziora zaporowe można przeznaczyć na cele rekreacyjne o bardziej intensywnym zagospodarowaniu, z poszanowaniem zasad ochrony wód powierzchniowych.

Z punktu widzenia ochrony środowiska bardzo niekorzystna jest lokalizacja zakładu Farmutil na kierunku wiatrów ze wschodu – należy zmusić zakład do zaprzestania uciążliwości. Również niekorzystna jest lokalizacja zakładów o podwyższonym stopniu ryzyka z uwagi na stosowanie do produkcji znacznych ilości substancji trujących bądź uciążliwych dla mieszkańców i środowiska możliwych do przedostania się do powietrza w przypadku awarii. Ponieważ nie ma możliwości zmiany ich lokalizacji, należy ze zdwojoną uwagą je monitorować i utrzymywać w pogotowiu służby ratownicze.

Ruch tranzytowy przez centrum miasta będzie ograniczony po zakończeniu budowy obwodnicy. W centrum należy preferować komunikację zbiorową i rowerową.

Tereny lotniska można zagospodarować pod zabudowę mieszkaniowo-usługową z pominięciem obiektów handlowych wielkopowierzchniowych. Pozostawienie lotniska do celów lotnictwa cywilnego jest możliwe pod warunkiem niezbyt intensywnego ruchu lotniczego, zabezpieczeń przeciwhałasowych od strony zabudowy i konieczności monitorowania gospodarki paliwami, by nie dopuścić do ponownego skażenia paliwem gruntu i wód podziemnych.

Niezależnie od ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opartych na rozpoznaniu ekofizjograficznym obszaru – znaczna część miasta zakwalifikowana została do obszarów Natura 2000, w tym obszar „Puszcza nad Gwdą” (obszar specjalnej ochrony ptaków) oraz wytypowany obszar specjalnej ochrony siedlisk („Ostoja Pilska”).

KRAJOBRAZ I INNE WARTOŚCI KULTUROWE PRZESTRZENI MATERIALNEJ

Znaczną część miasta stanowi krajobraz leśny (lasy ochronne). Mocnym, atrakcyjnym akcentem jest dolina Gwdy, na odcinku śródmiejskim z bulwarami i malowniczym parkiem na wyspie. Walory krajobrazowe miasta podnoszą też inne obszary urządzonej zieleni: parki, skwery, zieleńce.

Wielokrotne pożary, a zwłaszcza zniszczenia wojenne w 1945 r. spowodowały, że większość zabudowy pochodzi z okresu po 1956 r. Podczas odbudowy nie zachowano historycznego układu urbanistycznego, zwłaszcza struktury obszaru śródmiejskiego z krystalizującym ją układem trzech placów. Krajobraz śródmieścia tworzy zabudowa nowa, w tym zwłaszcza bloki oraz nowa przemieszana z dawniejszą. Zachowane przedwojenne zespoły urbanistyczne to: Plac Staszica z monumentalną zabudową z lat 20/30, układ ul. Roosevelta – Ludowej z kościołem św. Antoniego stanowiącym ciekawy akcent urbanistyczny (z największą w Europie 7-metrową drewnianą rzeźbą Chrystusa we wnętrzu), fragmenty zabudowy ulic: Browarnej (w tym zabytki), O. Kolbego, 11 Listopada i 14 Lutego (kamieniczki secesyjne), kościół Św. Rodziny wraz z otoczeniem.

Szereg interesujących zespołów zabudowy mieszkaniowej powstało w ostatnich latach, np. Os. Zielona Dolina na Koszycach, przy ul. O. Kolbego i Ks. Popiełuszki w Śródmieściu.

Około 600 obiektów znajduje się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków, z których do rejestru zabytków w 1995 r. wpisanych było tylko 7 obiektów architektury, 5 cmentarzy oraz Park Miejski.

Cmentarze z I i II wojny światowej to jedyne obiekty spośród zasobów materialnych środowiska kulturowego wymienione w uwarunkowaniach planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Jako walory kulturowe Piły wymieniłem też należy jej związki ze Stanisławem Staszicem - miejsce jego urodzenia oraz upamiętniające ten fakt: domniemany dom rodzinny – obecnie muzeum Staszica, jego pomnik i park jego imienia.

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W SFERZE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zagadnienia rewitalizacji obszarów powojсковych w mieście nie mogą odnosić się tylko do obszaru rewitalizowanego, a problem rewitalizacji obejmuje również skutki, które wynikają z umieszczenia w strukturze miasta nowych funkcji. Tereny zamknięte często nie miały związku z funkcjami miejskimi, w szczególności dotyczy to terenu lotniska i terenu poligonu przy ul. Bydgoskiej. Tereny powojсковe, w strukturze funkcjonalnej miasta, charakteryzują się odrębnymi uwarunkowaniami w zakresie powiązań z obszarami zurbanizowanymi. Najważniejszym zagadnieniem są powiązania komunikacyjne z podstawowym układem ulicznym miasta.

Lotnisko oraz rejon lotniska obsługiwane są przez obwodnicę śródmiejską – odcinek łączący al. Wojska Polskiego z al. Niepodległości, co zapewnia prawidłowe funkcjonowanie w obszarze podstawowego układu komunikacyjnego miasta. W zakresie układu obsługującego wymagana będzie realizacja ulicy lokalnej łączącej al. Wojska Polskiego z obwodnicą śródmiejską.

Przez teren byłego poligonu przebiega droga krajowa, zgodnie z klasyfikacją droga ekspresowa S-11, która nie pełni funkcji obsługi terenów miejskich, a zatem włączenie terenów po byłym poligonie w strukturę miejską powoduje konieczność rozwiązania układu ulic lokalnych obsługujących, w powiązaniu z ulicą główną (ul. Bydgoska) i ulicą zbiorczą (ul. Wawelska).

Największe zmiany przestrzenne oraz funkcjonalne układu komunikacyjnego wywołują przekształcenia byłego Centrum Szkolenia Służb Czołgowo – Samochodowych przy ul. Podchorążych. Brak możliwości wyznaczenia ulicy lokalnej zapewniającej obsługę rewitalizowanego obszaru skutkuje obciążeniem dla ulicy zbiorczej (ul. Podchorążych), która zapewnia powiązania z układem ulic głównych. Dla prawidłowej obsługi komunikacyjnej obszaru - program rewitalizacji musi uwzględniać modernizację, w tym część przebiegu nowej ulicy, dla ulicy zbiorczej łączącej ul. Bydgoską z al. Powstańców Wielkopolskich, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji zbiorowej.

Zabudowa w rejonie al. Powstańców Wielkopolskich (Centrum Strzelectwa) oraz ul. Śniadeckich (obszar niezabudowany) spowoduje dodatkowe obciążenie komunikacji zbiorowej.

Działania rewitalizacyjne prowadzone w rejonie ulicy Kossaka i al. Powstańców Wlkp., nadanie temu obszarowi nowych funkcji z zakresu handlu i usług skutkują obciążeniem ruchem samochodowym dla ulicy Kossaka i powodują konieczność podjęcia prac dla poprawnej obsługi komunikacyjnej obszaru.

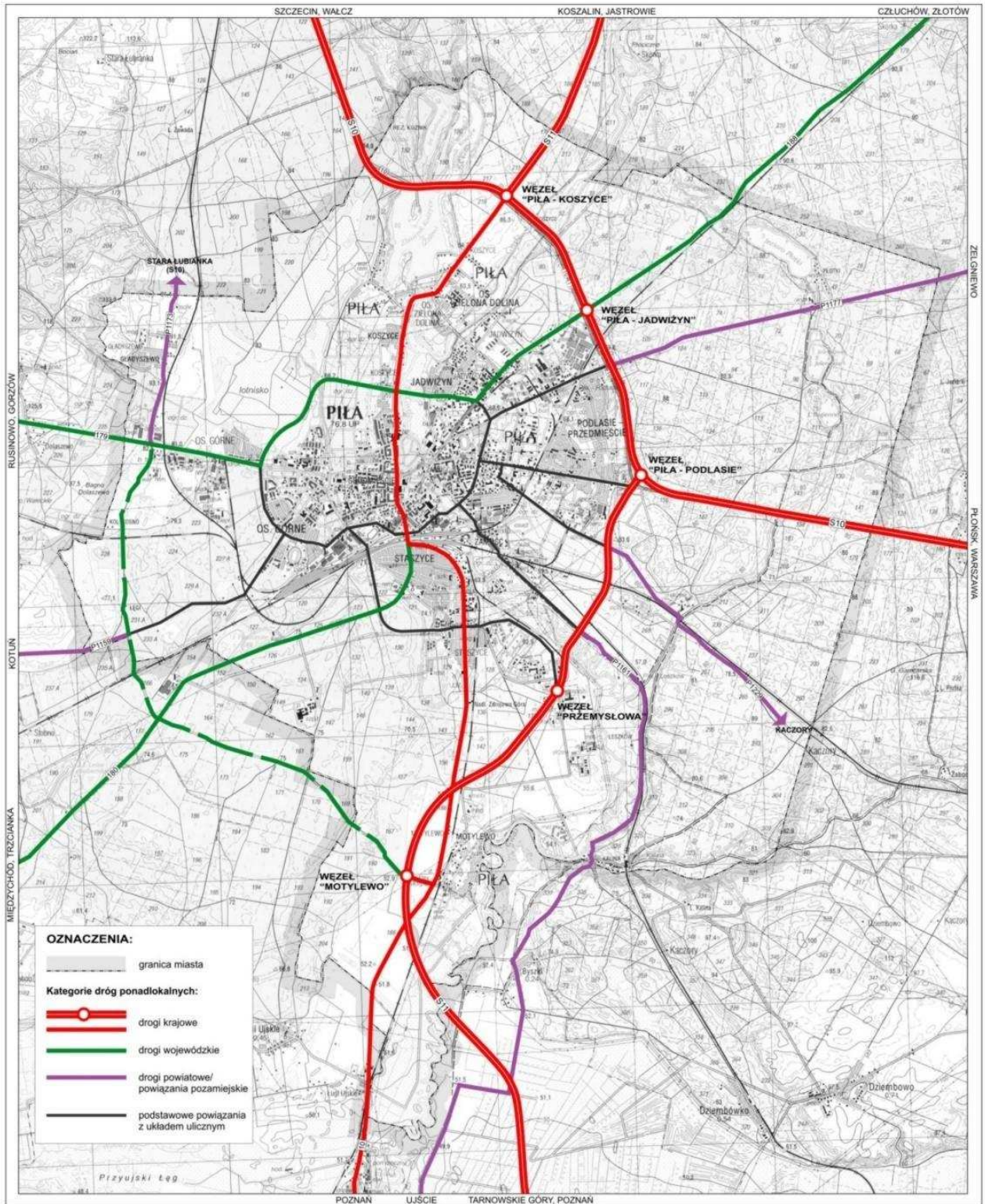
1.2 INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Piła jest węzłem komunikacyjnym o dużym znaczeniu w regionie. Droga krajowa Nr 10 biegnąca obok Piły w północnej części miasta łączy północno-zachodnią granicę kraju z Polską centralną. Droga krajowa Nr 11 biegnąca aleją Niepodległości, ul. Wodną, aleją Piastów, Placem Konstytucji 3 Maja, wiaduktem i aleją Poznańską spina wybrzeże Morza Bałtyckiego z Polską południowo-zachodnią. obie trasy mają stać się drogami ekspresowymi. Realizowana budowa obwodnicy zewnętrznej i związana z tym zmiana przebiegu drogi Nr 11 ma bezpośrednio wpłynąć na usprawnienie komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, rozładując ruch tranzytowy. Łącznie przez teren miasta Piły przebiega ponad 36 km dróg krajowych.

MIASTO PIŁA

SCHEMAT GRAFICZNY

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO UKŁAD PONADLOKALNYCH POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH

Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne

Przez miasto przebiegają trzy drogi wojewódzkie: Nr 179 Rusinowo – Piła, która, biegnąc na zachód, łączy się z drogą krajową Nr 22 spinającą granice Polski z Niemcami i obwodem Kaliningradzkim; Nr 180 Trzcianka – Piła, która biegnąc na południowy zachód łączy się z drogą wojewódzką Nr 178 Wałcz – Oborniki; Nr 188 Człuchów – Piła, która biegnąc na północny wschód w Człuchowie wpada w system dróg krajowych Nr 22 i 25. Ogółem przez Piłę aleją Wojska Polskiego (droga woj. Nr 179), ulicą Siemiradzkiego (droga woj. Nr 180) i aleją Powstańców Wielkopolskich (droga woj. Nr 188) przebiega ponad 11 km dróg wojewódzkich.

Ponad 42 km ulic Piły to drogi powiatowe. Do ulic tych należą: Browarna, Buczka, Ceglana, Kossaka, Kamienna, Kotuńska Droga, Kwiatowa, Lelewela, 11 Listopada, Lotnicza, Ludowa, 14-go Lutego, Łączna, 1-go Maja, Matwiejewa, Mickiewicza, Okólna, Okrzei, Podchorążych, Roosevelta, Śniadeckich, Towarowa, Tucholska, Walki Młodych, Wałęcka, Wawelska, Wiosny Ludów, Wypiańskiego, Zygmunta Starego, droga na Zelgniewo.

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 12 listopada 2001 r. pomiędzy Zarządem Miejskim Piły oraz Powiatem Pilskim wszystkie drogi powiatowe zostały przekazane 1 stycznia 2002 r. w odpłatny zarząd gminie Piła. Oznacza to, że czynności związane z utrzymaniem i administrowaniem tymi drogami należą do kompetencji samorządu gminy Piła. Starosta Powiatowy pozostaje zarządzającym ruchem drogowym, porozumienie zobowiązuje go do przekazywania części rocznej subwencji drogowej do miasta na rzecz utrzymania i zarządzania wyżej wymienionymi drogami. Miasto może czerpać dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego oraz ustanowienia płatnych miejsc postojowych na drogach powiatowych. Dochody te jednak mogą być przeznaczone wyłącznie na utrzymanie dróg w mieście Pile.

Podobne rozwiązanie kwestii utrzymania dróg powiatowych zostało wprowadzone w wielu gminach i powiatach w kraju. Praktyka pokazuje, że pozwala to na sprawniejsze kontrolowanie stanu technicznego dróg powiatowych, których system może być łatwiej zespolony z systemem dróg gminnych.

Wewnętrzny układ komunikacyjny

Do głównych ulic wyznaczających wewnętrzny układ komunikacyjny należą aleje: Poznańska, Wojska Polskiego, Niepodległości, Powstańców Wielkopolskich oraz ulica Bydgoska, które zbiegają się na dwóch rondach połączonych aleją Jana Pawła II. Aleja Piastów rozdziela się na ulicę Henryka Siemiradzkiego i aleję Poznańską, którymi częściowo biegnie trasa drogi Nr 11. Drogi te ze względu na ruch tranzytowy są najbardziej zatłoczonymi ulicami miasta, choć w większości są to odcinki dwupasmowe.

Zasadniczym przedsięwzięciem realizowanym przez władze miasta zmierzającym do usprawnienia komunikacji wewnętrznej jest budowa obwodnicy śródmiejskiej. W ostatnich dwóch latach zrealizowano fragment obwodnicy w rejonie ulicy Zygmunta Starego oraz odcinek od al. Niepodległości do al. Wojska Polskiego (nowe połączenie drogi krajowej nr 11 i wojewódzkiej nr 179) przebiegający przez tereny powojenne w rejonie lotniska.

Budowa obwodnicy śródmiejskiej stanowi ważny element skomunikowania i uaktywnienia społeczno – gospodarczego obszarów powojennych.. Cała obwodnica będzie drogą klasy G – główną o długości 9,2 km.

Ważną inwestycją zmierzającą do odciążenia ruchu komunikacyjnego na ulicach miasta była obwodnica zewnętrzna, która spięła drogi krajowe Nr 10 i 11. Oddanie brakującego 800-metrowego odcinka obwodnicy nastąpiło w 2004 roku. Ponadto odcinek ulicy Przemysłowej, który został włączony w obwodnicę zewnętrzną, jest zmodernizowany i przystosowany do ruchu ciężkich samochodów. W planach funkcjonuje dalsza rozbudowa obwodnicy zewnętrznej, inwestycja ta związana jest z przebudową drogi krajowej Nr 11.

1.3 MIESZKALNICTWO

Z danych z rocznika statystycznego dla województwa wielkopolskiego wynika, że w 2007 r. liczba mieszkań ogółem w mieście wyniosła 25 627. Spadła liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie (2,91). Wzrosła również powierzchnia użytkowa mieszkań, czego efektem jest wzrost wskaźnika powierzchni użytkowej na osobę do 21,59 m² (tab. 1).

Systematycznie też wzrasta liczba izb – na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba izb mieszkalnych w mieście wzrosła z 79 060 w 1997 r. do 94 006 w roku 2007 (wzrost o 18,9%).

Istotnym wskaźnikiem opisującym dynamikę rozwoju budownictwa mieszkaniowego jest liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 tysiąc mieszkańców (tab. 2). Wskaźnik ten w 2007 r. wzrósł do poziomu 3,12. Do użytkowania oddano wtedy 233 mieszkania, z czego 48 stanowiło budownictwo indywidualne.

W Pile udział występuje stosunkowo niski udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – stanowi ona 24% ogółu zasobów, i jest zamieszkiwana przez 17% mieszkańców.

1.4 STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Sieć wodociągowa

Według danych GUS z 2007 r. z miejskiej sieci wodociągowej korzystało 97,4% mieszkańców Piły (tab. 3). Zapotrzebowanie miasta na wodę zaspokajane jest przy pomocy:

- istniejących ujęć wód podziemnych czwartorzędowych,
- studni artezyjskich zasilanych poziomem podziemnych wód trzeciorzędowych,
- wód powierzchniowych Gwdy.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile uzdatnia wodę z ujęć czwartorzędowych w następujących Stacjach Uzdatniania Wody:

- SUW zlokalizowany na os. Gładyszewo o wydajności 100 m³/h,
- SUW zlokalizowany przy ul. K. Jadwigi o wydajności 100 m³/h,
- SUW zlokalizowany przy ul. Wałeckiej o wydajności 1260 m³/h

Zużycie wody na 1 mieszkańca Piły w gospodarstwach domowych ma tendencję malejącą, w 2007 roku wyniosło 34,6 m³.

Wraz z zakończeniem w 2005 roku I etapu zadania inwestycyjnego „Wodociąg dla miasta Piły z ujęcia wody w Dobrzycy wraz ze stacją uzdatniania wody” (przy ulicy Wałeckiej w Pile) nastąpiła zmiana sposobu zasilania miejskiego systemu wodociągów. Inwestycja poprawiła jakość wody dostarczanej użytkownikom oraz pozwoliła na zabezpieczenie obecnych i przyszłych potrzeb wodnych miasta Piły. Uruchomione zbiorniki wody czystej w Dolaszewie umożliwiły rozwiązanie problemu deficytu wody w momentach maksymalnego poboru.

Z istniejących ujęć i stacji uzdatniania woda doprowadzana jest poprzez magistrale i sieć rozdzielczą. Magistrale główne (7 km) zostały wybudowane w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku, a ich stan techniczny uważa się za bardzo dobry. Stan sieci rozdzielczej (139,9 km) i przyłączy wodociągowych jest bardzo różny i zależy od miejsca oraz czasu eksploatacji. Miejska sieć wodociągowa zbudowana jest w oparciu o rury o średnicy od 80 do 600 mm.

Sieć kanalizacyjna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2007 w Pile z sieci kanalizacyjnej korzystało 95% ludności (tab. 3). Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w mieście wynosiła 152,3 km. Ogólna ilość ścieków odprowadzanych w 2007 roku zmniejszyła się o 4,8% w porównaniu do roku poprzedniego w związku ze spadkiem poboru wody przez mieszkańców.

Miejska sieć kanalizacyjna rozdzielona jest na część sanitarną, przyłączy i deszczową. Obszar Piły podzielony jest na zlewnie, które siecią kanałów grawitacyjnie odprowadzają ścieki do przepompowni. Oddzielny system tworzy kanalizacja ścieków deszczowych, która liczy 130 km długości i odprowadza wody opadowe, roztopowe oraz wody z drenażu zbudowanego na dużej części miasta.

System zlewni odprowadza część deszczową kanalizacji w większości do rzeki Gwdy, obecnie w II klasie czystości wód powierzchniowych. Aby poprawić czystość w/w rzeki na wylotach kanalizacji deszczowej do rzeki Gwdy wybudowano separatory. W celu poprawienia jakości wody Zbiornika Koszyckiego realizowana jest infrastruktura wodno-kanalizacyjna na osiedlu Koszyce.

Mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia w rejonie Leszkowa została oddana do użytku w roku 1995, docelowa przepustowość wynosi 28 000 m³/d, przy redukcji zanieczyszczeń na poziomie 95%. Oczyszczalnia Spółki Wodno-Ściekowej Gwda oczyszcza ok. 80% ścieków wytworzonych na terenie całego powiatu pilskiego.

Sieć ciepłownicza

Gospodarką ciepłą w mieście zajmuje się Miejska Energetyka Ciepła – Spółka z o.o. w Pile. W skład spółki, podczas jej założenia w 1991 roku, wchodziło 14 głównych kotłowni. Obecnie eksploatowane są 4 kotłownie. Firma jako priorytetowe działanie narzuca sobie ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Polityka skupia się na:

- likwidacji kotłowni osiedlowych, czyli tzw. niskiej emisji,
- modernizacji miejskiego systemu ciepłowniczego,
- inwestycjach proekologicznych mające na celu:
 - ograniczenie emisji z kotłowni MEC,
 - poprawa sprawności węzłów ciepłych,
 - uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Aby sprostać powyższym wymaganiom spółka MEC podejmuje modernizację istniejącej infrastruktury, dostosowując ją do norm europejskich. W dziedzinie ochrony środowiska udało się ograniczyć jednostkowe zużycie energii elektrycznej. MEC sukcesywnie modernizuje kotły i urządzenia odpylające, co wpływa na ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi jest monitorowana i obsługiwana przez specjalistyczne firmy.